

Рецензія

доцента кафедри теорії і методики фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України, кандидата наук з фізичного виховання і спорту, доцента Пальчук Марії Борисівни на дисертаційну роботу Максименко Аліни Олександрівни «Корекція фізичного стану дівчат-підлітків з дефіцитом маси тіла засобами оздоровчого фітнесу», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт (01 Освіта/Педагогіка)

Актуальність обраної теми. Порушення маси тіла є актуальною проблемою для осіб різної статі і віку. У більшості наукових досліджень розглядається проблема ожирінням та надлишкової маси тіла, у той же час особливо небезпечним для здоров'я підростаючого покоління є дефіцит маси тіла, який може спричинити такі негативні наслідки, як: втрата жирової і м'язової маси; зниження імунітету та опірності організму, вразливість різних систем організму; часті хвороби, нервові зриви та депресія, швидка втома, зниження розумової працездатності.

Статистичні дані свідчать про те, що лише у 2016 р. у світі нараховувалося 75 млн дівчат і 117 млн хлопців, чия маса тіла була помірною або значно нижче норми. Дефіцит маси тіла (гіпотрофія) – проблема, спровокована порушенням обміну речовин, неправильним харчуванням, а іноді невмілим вибором стратегії схуднення. Дані наукової літератури свідчать про те, що від дефіциту маси тіла потерпає від 11 до 25 % сучасних школярів. Особливо вразливим, на думку дослідників, є підлітковий вік.

У наукових працях як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників відмічається важливість своєчасної корекції недостатньої маси тіла. Науково доведено, що у підлітків з недостатньою масою тіла суттєво підвищується ризик остеопорозу, підлітки з недостатньою масою тіла мають негативний образ тіла та характеризуються швидкою стомлюваністю, недостатньою кількістю енергії, підвищеною сприйнятливістю до інфекцій, низькою успішністю у навчанні, недостатнім репродуктивним потенціалом.

Взаємозв'язок між недостатньою масою тіла та рівнем рухової активності дуже рідко був предметом наукових пошуків. Результати нечисленних наукових досліджень свідчать про те, що недостатня маса тіла підлітків пов'язана з низьким рівнем рухової активності.

У чималій кількості досліджень визначалась доцільність застосування засобів оздоровчого фітнесу для корекції показників фізичного стану, проте у більшості випадків наукові розробки були спрямовані на осіб з нормальною, або надлишковою масою тіла. Попри зазначене, залишаються абсолютно не дослідженими питання, пов'язані з обґрунтуванням та розробкою програм, спрямованих на корекцію дефіциту маси тіла дівчат-підлітків.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2016–2020 рр. 3.15. «Теоретико-методологічні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення» (номер держреєстрації 0116U001630) та Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021-2025 рр. 3.1. «Теоретичні та технологічні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності та здорового способу життя різних груп населення» (номер держреєстрації 0121U107534).

Роль автора як співвиконавця даних тем полягала в обґрунтуванні та розробці комплексної програми занять з оздоровчого фітнесу для дівчат-підлітків з дефіцитом маси тіла, спрямованих на корекцію фізичного стану.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Достовірність отриманих результатів підтверджується достатньою кількістю обстежених, обраною методикою організації педагогічного експерименту. Отримані дисертанткою наукові положення та висновки підтверджені шляхом математичної обробки та статистичного аналізу, що підтверджує їх обґрунтованість та достовірність. Результати дисертаційної роботи мають об'єктивний характер, ґрунтуються на достатній кількості дослідницького матеріалу, отриманого завдяки

використанню цілого комплексу інформативних методів математичної статистики, що відповідають поставленій меті та завданням дисертації. Позитивної оцінки заслуговує оформлення результатів дослідження, логіка викладу матеріалу та послідовність наукового пошуку.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що:

– вперше теоретично обґрунтовано та розроблено комплексну програму занять оздоровчим фітнесом для дівчат-підлітків 12–13 років з недостатньою масою тіла, відмінними рисами якої є урахування особливостей факторної структури їх фізичного стану та рухової активності, на основі якої було визначено розподіл та зміст педагогічних засобів у процесі занять з використанням засобів оздоровчого фітнесу;

– вперше обґрунтовано підходи до корекції показників фізичного стану дівчат-підлітків з дефіцитом маси тіла за допомогою поєднаного впливу засобів оздоровчого фітнесу, психологічної корекції, мотиваційного навчання, зміни харчової поведінки;

– вперше визначено відмінності у ціннісних орієнтаціях, мотиваційних пріоритетах дівчат 12–13 років з різною масою тіла;

– доповнено та розширено дані щодо основних чинників ризику розвитку недостатньої маси тіла дівчат-підлітків, визначено розповсюдженість недостатньої маси тіла та її зв'язок з мотиваційною та психоемоційною сферами дівчат підліткового віку;

– доповнено інформацію про наявність статистично значущих зв'язків між індексом маси тіла та показниками й індексами фізичного розвитку, функціонального стану, показниками фізичної підготовленості, рухової активності дівчат 12–13 років, а також чинниками, які лімітують їхнє відношення до занять руховою активністю;

– доповнено дані щодо мотиваційних пріоритетів дівчат-підлітків з недостатньою масою тіла до видів рухової активності, загальнокультурних інтересів, їх рівня здоров'я та самооцінки, взаємозв'язку показників фізичного розвитку, рухової активності і поведінкових стереотипів;

– розширено інформацію про вплив недостатньої маси тіла дівчат 12–13 років на ризик розвитку розладів харчової поведінки.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає у розробці рекомендацій, спрямованих на корекцію фізичного стану дівчат-підлітків з дефіцитом маси тіла в процесі занять оздоровчим фітнесом, які ґрунтуються на основі виявлених особливостей їхнього фізичного розвитку, фізичної підготовленості, харчової поведінки та рухової активності.

Сформульовані в дисертації висновки і пропозиції використано для впровадження в матеріали навчальних дисциплін підготовки студентів «Інноваційні технології у фітнесі», «Фітнес та рекреація» Національного університету фізичного виховання і спорту України, а також у практику роботи школи I–III ступенів № 25 Шевченківського району м. Києва та навчально-тренувального процесу Комунального закладу Маловільшанської сільської ради «Дитячо-юнацька спортивна школа».

Оцінка змісту дисертації та її основних положень. Структура та зміст роботи (анотація, зміст, перелік умовних позначень, вступ, п'ять розділів та висновки до них, загальні висновки, список використаних джерел, додатки) представлені відповідно до актуальних вимог. Загальний обсяг дисертації викладено на 221 сторінці, а список використаних джерел складається зі 193 найменувань. Цифровий матеріал дисертації ілюстровано 35 рисунками та 51 таблицею, які окрім інформаційного характеру мають змістовне навантаження.

У вступі обґрунтовано актуальність дослідження та окреслено ступінь розробленості окремих його аспектів; висвітлено зв'язок роботи з науковими планами, темами; визначено мету та завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну та практичну значущість роботи, наведено дані про особистий внесок здобувача, апробацію та впровадження отриманих результатів, подано інформацію про публікації, структуру роботи.

У першому розділі **«Сучасні підходи до корекції фізичного стану дівчат-підлітків з недостатньою масою тіла засобами оздоровчого фітнесу»** систематизовано вітчизняний та зарубіжний досвід щодо сучасних тенденцій у

стані здоров'я та проблеми дефіциту маси тіла у підлітковому віці; проаналізовано значущість рухової активності, емоційного стану та харчової поведінки дівчат підліткового віку у формуванні недостатньої маси тіла; здійснено аналіз підходів до використання засобів оздоровчого фітнесу з метою корекції фізичного стану дівчат-підлітків з недостатньою масою тіла.

Аналіз наукової літератури дозволив дисертантці виявити ступінь розробленості проблеми та встановити певні протиріччя між поширеністю проблеми дефіциту маси тіла у дітей і підлітків, особливо дівчат, та досить незначною їх залученістю до програм рухової активності; між доцільністю використання засобів оздоровчого фітнесу для нормалізації маси тіла та відсутністю науково обґрунтованих програм, спрямованих на корекцію дефіциту маси тіла дівчат-підлітків.

Аналіз фахової літератури дозволив визначити проблемне поле дослідження та сформулювати мету роботи – теоретично обґрунтувати та розробити комплексну програму занять з використанням засобів оздоровчого фітнесу для дівчат-підлітків з дефіцитом маси тіла, спрямовану на корекцію їх фізичного стану.

Другий розділ «**Методи та організація дослідження**» присвячено опису методів дослідження та організації дослідження. Використані у роботі методи дослідження забезпечують можливість комплексного вирішення окресленої проблеми, відповідають меті та завданням, об'єкту і предмету дослідження.

Для реалізації мети і завдань, поставлених у дисертаційній роботі, дисертанткою використано комплекс сучасних методів дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення даних науково-методичної літератури і документальних матеріалів, антропометричні методи дослідження, фізіологічні методи дослідження, соціологічні методи дослідження, педагогічні методи дослідження (педагогічне спостереження, педагогічне тестування, педагогічний експеримент), психодіагностичні методи дослідження, метод експертних оцінок, методи математичної статистики.

У третьому розділі «**Особливості показників фізичного та емоційного стану дівчат підліткового віку з дефіцитом та нормальною масою тіла**» представлено дані щодо впливу дефіциту маси тіла на показники фізичного розвитку дівчат 12–13 років; визначено особливості функціонального стану основних систем організму дівчат 12–13 років залежно від маси тіла; проаналізовано особливості розвитку фізичних здібностей дівчат 12 – 13 років; здійснено аналіз інструментальних і термінальних цінностей дівчат 12–13 років з різною масою тіла; визначено взаємозв'язок маси тіла з показниками фізичного та емоційного стану дівчат 12–13 років; встановлено особливості харчової поведінки дівчат 12–13 років залежно від їхньої маси тіла; досліджено мотиви та інтереси дівчат-підлітків з дефіцитом маси тіла до занять оздоровчим фітнесом; представлено факторну структуру фізичного стану та рухової активності дівчат 12 – 13 років залежно від маси тіла.

Порівняльний аналіз показників фізичного розвитку дозволив дисертантці встановити відмінності між показниками дівчат із нормальною масою тіла та дівчат з дефіцитом маси тіла. Зокрема, показники маси тіла, обхвату талії та динамометрії лівої руки є статистично значимо ($p < 0,05$) меншими у дівчат з недостатньою масою тіла у порівнянні з показниками дівчат із нормальною масою тіла. Аналіз отриманих даних засвідчив, що у дівчат 13 років із дефіцитом маси тіла зниження показників фізичного розвитку відбуваються пришвидшеними темпами, у порівнянні з дівчатами 12 років.

Показники функціонального стану основних систем організму (за виключенням $AT_{\text{сист}}$) дівчат 12 років із дефіцитом маси тіла знижені порівняно з дівчатами з нормальною масою тіла. Дисертанткою виявлено загальну тенденцію до зниження функціонального стану основних систем організму дівчат на тлі дефіциту маси тіла.

На основі отриманих даних було зроблено висновок про те, що з віком негативний вплив дефіциту маси тіла на фізичний розвиток та стан вегетативної нервової системи дівчат посилюється.

В процесі дослідження було встановлено, що дівчата 12 – 13 років з дефіцитом маси тіла, на відміну від дівчат із нормальною масою тіла, мають знижені показники рухової активності.

Виявлено, що пріоритетними видами рухової активності дівчат-підлітків є прогулянки, танцювальні напрями (вправи з хореографії, сучасних танців, танцювальної аеробіки), катання на роликах, ментальний фітнес (стретчинг, Пілатес), функціональний тренінг, аквафітнес. Серед основних мотивів занять фізичними вправам визначено естетичні (підвищення тілесної привабливості, корекція маси тіла), престижні (бажання підвищити престиж, бути прийнятою суспільством), рекреаційні (активне дозвілля, емоційно-приваблива організація вільного часу, задоволення від занять). В процесі дослідження встановлено статистично значущі відмінності у відповідях дівчат: у рейтингу мотивів дівчат з дефіцитом маси тіла перші місця посідають естетичні, престижні, рекреаційні та особистісні мотиви, у дівчат з нормативною масою тіла – психологічні, естетичні та оздоровчо-рекреаційні мотиви.

Дисертанткою встановлено, що факторна структура фізичного стану та рухової активності дівчат 12–13 років в залежності від маси тіла має помітні відмінності. Факторна структура фізичного стану дівчат з нормальною масою тіла включає шість факторів, які пояснюють 63,97 % загальної дисперсії. При цьому головний фактор «Соматометричні показники фізичного розвитку і фізична працездатність» пояснює 14,75 % загальної дисперсії, фактор II «Рухова активність середнього та високого рівня» – 13,85 %, фактор III «Мотивація до занять фізичною культурою» – 11,91 %, фактор IV «Соматоскопічні показники фізичного розвитку» – 10,21 %, а фактори V «Силові якості» і VI «Рухова активність низького рівня» – 6,74 і 6,52 %, відповідно. У структурі фізичного стану та рухової активності дівчат 12–13 років із дефіцитом маси тіла виділено сім факторів, які пояснюють 69,58 % загальної дисперсії: фактор I «Фізичний розвиток» – 18,08 %, фактор II «Спритність» – 14,44 %, фактор III «Фізична працездатність» – 10,00 %, фактор IV «Функціональний стан серцево-судинної системи» – 7,97 %, фактор V

«Гнучкість» – 6,97 %, фактор VI «Силові здібності» – 6,68 %, фактор VII «Рухова активність низького рівня» – 5,44 %.

Розподіл дівчат 12–13 років за наявністю розладів харчової поведінки показав, що серед дівчат із нормальною масою тіла таких не виявлено взагалі, натомість серед дівчат із дефіцитом маси тіла 12 років із підвищеним показником ставлення до їжі зафіксовано 25,9 %, а в 13 років їхня частка зросла на 14,1 % і склала 40 %. Здійснений кореляційний аналіз засвідчив наявність прямого статистично значущого ($p < 0,05$) впливу показників маси тіла та рухової активності на ставлення до їжі в дівчат 12–13 років, а також статистично значущих ($p < 0,05$) кореляційних зв'язків між індексом маси тіла та показниками та індексами фізичного розвитку, функціонального стану, показниками фізичної підготовленості, рухової активності, ціннісними орієнтаціями дівчат 12–13 років, а також чинниками, що лімітують їхнє відношення до занять руховою активністю.

У четвертому розділі **«Розробка та обґрунтування комплексної програми занять оздоровчим фітнесом для дівчат підліткового віку з дефіцитом маси тіла»** було обґрунтовано систему корекційних заходів з підвищення фізичного стану дівчат-підлітків з дефіцитом маси тіла засобами оздоровчого фітнесу; визначено структуру та зміст комплексної програми занять оздоровчим фітнесом, спрямованої на корекцію фізичного стану дівчат підліткового віку з дефіцитом маси тіла та здійснено оцінку її ефективності; визначено зміни харчової поведінки, ціннісних орієнтацій та мотивації дівчат 12–13 років із дефіцитом маси тіла під дією комплексної програми.

З метою визначення підходів та засобів оздоровчого фітнесу, які доцільно використовувати для корекції показників фізичного стану дівчат 12 – 13 років з недостатньою масою тіла, визначення методичних особливостей програми занять оздоровчим фітнесом та критеріїв її ефективності було залучено групу експертів (9 осіб), котрі мали досвід роботи з даним контингентом.

Результати експертного опитування засвідчили, що у систему корекційних засобів доцільно включати фізичні вправи, зокрема засоби

оздоровчого фітнесу, засоби психокорекції, мотиваційне навчання. Найбільш ефективними підходами, які доцільно використовувати для корекції показників фізичного стану дівчат 12 – 13 років з недостатньою масою тіла, на думку експертів, є регулярна рухова активність та зміна харчової поведінки, а також використання засобів психокорекції та мотиваційне навчання. Найбільш ефективними засобами, за узгодженою думкою експертів ($W = 0,81$; $\chi^2 = 80,57$; $p < 0,05$), є силовий фітнес, функціональний тренінг, танцювальна аеробіка та стретчинг. Серед методичних особливостей програми занять оздоровчим фітнесом експертами визначено: урахування індивідуальних особливостей у процесі занять, можливість одночасного вирішення широкого кола оздоровчих завдань, дотримання правил самоконтролю та запобігання травм, різноманітність та взаємозамінність засобів, високий ступінь інноваційності та емоційності. До критеріїв ефективності комплексних програм для дівчат 12 – 13 років з дефіцитом маси тіла, які доцільно покласти в основу оцінки її впливу на показники фізичного стану, експертами визначено зміну харчової поведінки та зміну ціннісних орієнтацій, зниження стресу та покращення показників фізичного стану.

У дисертаційній роботі представлено структуру та зміст комплексної програми занять оздоровчим фітнесом для дівчат 12 – 13 років з недостатньою масою тіла, передумовами розробки якої було визначено соціальні (збільшення вільного часу, зміни в структурі дозвілля, пропаганда засобами масової інформації моди на схуднення), біологічні (потреба у руховій активності, дефіцит маси тіла) та психологічні (зміни стереотипів харчової поведінки, підвищення рівня самооцінки, систематичне вивчення запитів та бажань).

В основу розробки програми покладено загальні принципи кондиційного тренування, фізичного виховання, оздоровчо-рекреаційної рухової активності. Програма заснована на блочному принципі, включала ознайомчо-діагностичний, практичний і контроль-корекційний блоки, які відрізнялися за метою та завданнями, засобами оздоровчого фітнесу, які застосовувалися та організаційно-методичними вказівками щодо їх впровадження.

Програма була розрахована на 9 місяців занять.

В комплексну програму профілактики дефіциту маси тіла включено елементи психокорекції. Протягом 2,5-3 місяців проведено 14 занять психологічної корекції (10 занять – по 2 год на тиждень, 4 заняття – по 1 годині).

На основі вивчених особливостей факторної структури фізичного стану та рухової активності дівчат 12 – 13 років із дефіцитом маси тіла здійснено розподіл та визначено зміст педагогічного впливу в процесі занять з використанням засобів оздоровчого фітнесу.

Дисертанткою було розроблено комплексну програму занять, яка побудована з урахуванням мотивів та інтересів дівчат 12 – 13 років, їх ціннісних орієнтацій та на основі детального аналізу показників фізичного стану, рухової активності, харчової поведінки. До програми, тривалість якої склала 9 місяців, увійшли заняття у офлайн та онлайн форматах груповим методом, які проводились тричі на тиждень (тривалість 45 хвилин), щоденні самостійні заняття (тривалість до 20 хвилин), раз на тиждень групове психокорекційне заняття, корекція харчового раціону, рекреаційні заняття вихідного дня зі своєю сім'єю або друзями. Зміст програми представлено такими напрямками оздоровчого фітнесу, як: танцювальна аеробіка, функціональний тренінг, силовий фітнес, стретчинг, ментальний фітнес.

Участь у програмі передбачала залучення батьків дітей та їх щоденне інформування з приводу організації раціонального харчування та рухової активності дівчат-підлітків за допомогою щоденної автоматичної розсилки повідомлень, які містили коротку інформацію з питань здоров'язбереження та рекомендації з корекції харчової поведінки. Дівчата отримували інформацію про питний режим, рекомендації щодо організації здорового харчування, огляд засобів психологічної саморегуляції та психокорекції, режими рухової активності, самоконтроль в процесі оздоровчих занять тощо.

Впровадження розробленої програми занять на основі використання засобів оздоровчого фітнесу призвело до якісних та кількісних змін у

показниках фізичного стану дівчат 12 – 13 років з недостатньою масою тіла. Встановлено позитивні статистично значущі зміни у показниках фізичної підготовленості за результатами таких контрольних вправ, як: човниковий біг 4x9 м, стрибок у довжину з місця, біг 30 м та 60 м, підйом тулуба в сід за 30 с, нахил тулуба вперед із положення сидячи. Покращення відмічене і в показниках фізичної працездатності дівчат з недостатньою масою тіла.

Під впливом програми занять відбулось статистично значуще ($p < 0,05$) посилення оздоровчого мотиву до рухової активності, відбулися зміни у харчовій поведінці дівчат з недостатньою масою тіла, а також трансформація ціннісних орієнтацій, знизився рівень шкільної тривожності.

У п'ятому розділі «**Аналіз та узагальнення результатів дослідження**» узагальнено результати дисертаційного дослідження, окреслено їх практичну і теоретичну значущість, висвітлено дискусійні питання. Отримано наукові дані трьох рівнів новизни: ті, які набули подальшого розвитку, підтвердили і доповнили наявні наукові розробки та абсолютно нові наукові дані.

Дисертантка проявила вміння до аналізу, раціонального узагальнення та порівняння, критичного оцінювання та співставлення власних наукових результатів з даними, вже наявними у джерелах фахової літератури.

Сформульовані у роботі висновки узгоджуються з даними, наведеними в основних розділах роботи та свідчать про високий рівень виконання поставлених завдань і досягнення мети роботи.

Зміст дисертації викладено послідовно, стиль викладення науковий, чіткий та логічний. Дисертація орфографічно та стилістично витримана на належному рівні. Застосована в роботі наукова термінологія є загальноновизнаною, стиль викладення результатів теоретичних і практичних досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечує доступність їх сприйняття.

Порушень академічної доброчесності не виявлено.

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій здобувача в опублікованих працях. Основні наукові положення дисертації

опубліковані в наукових журналах та представлено в матеріалах науково-практичних конференцій національного та міжнародного рівня. В опублікованих наукових роботах дисертантка брала участь у формуванні напряму дослідження, аналізі спеціальної науково-методичної літератури та документальних матеріалів за темою дослідження, організації і проведенні комплексних експериментальних досліджень, аналізі та інтерпретації отриманих даних, формулюванні висновків. За матеріалами дисертації опубліковано 14 наукових публікацій: 10 статей у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, 4 – апробаційного характеру.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації.

1. В актуальності роботи дисертантка вказує на велику кількість наукових розробок, котрі стосуються засобів корекції фізичного стану дітей підліткового віку з дефіцитом маси тіла. Доцільно було б акцентувати увагу на ступені розробленості та особливостях наукових доробок зарубіжних дослідників у вирішенні окресленої проблеми.

2. У тексті роботи варто було б більш детально описати блоки (ознайомчо-діагностичний, практичний, контроль-корекційний) комплексної програми занять оздоровчим фітнесом для дівчат 12–13 років з недостатньою масою тіла.

В рамках наукової дискусії варто отримати відповіді на наступні запитання:

1. У 4 розділі дисертації зазначено, що в комплексну програму дефіциту маси тіла включено елементи психокорекції. Хто проводив психокорекційні заняття? Чи було залучено спеціалістів для вирішення цього завдання?

2. Серед різноманіття показників, які були оцінені в процесі експерименту, оцінку ефективності запропонованої програми здійснювали на основі індексу Руф'є, бігу на 30 м, човникового бігу 4x9 м, підйому в сід, динамометрії та рухової активності. Чому саме ці показники були обрані для оцінки розробленої програми?

3. Групи дівчат було сформовано за показником віку, тобто 12 і 13 років, при цьому група 13-річних дівчат, які взяли участь у дослідженні складала 15 осіб. Чи достатньо такої кількості дівчат для того, щоб говорити про репрезентативність вибірки? Можливо доцільно було б об'єднати дівчат 12-13 років в одну групу?

Загальний висновок. Дисертаційна робота А. О. Максименко «Корекція фізичного стану дівчат-підлітків з дефіцитом маси тіла засобами оздоровчого фітнесу» є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, характеризується новим підходом до корекції показників фізичного стану дівчат 12–13 років засобами оздоровчого фітнесу і практичною цінністю, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор Максименко А. О. заслуговує на присудження їй ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент

доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

Вчений секретар Національного університету фізичного виховання і спорту України

M.B. Palychuk

М. Б. Пальчук

G.S. Masherenkova

Г. С. Машеренкова